

PŘEDKLÁDACÍ ZPRÁVA

Ministerstvo životního prostředí předkládá vládě návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 318/2013 Sb., o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit.

Cílem je **doplnit národní seznam evropsky významných lokalit (EVL) v souladu s požadavky Evropské komise a dokončit českou část soustavy Natura 2000 tak, aby naplňovala cíle směrnice** Rady 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (dále jen „směrnice o stanovištích“). Zároveň jsou navrženy technické úpravy hranic stávajících EVL zohledňující dobře identifikovatelné hranice v terénu. Veškeré navržené úpravy respektují výskyt předmětů ochrany. Dále je navrženo vyřazení předmětů ochrany z lokalit, do kterých byly zařazeny na základě pochybení při výběru lokality, a aktualizace a opravy zjištěných chyb.

Z proběhlých biogeografických seminářů a následných bilaterálních jednání vyplynuly následující požadavky Evropské komise:

- doplnění konkrétních lokalit - Labské údolí (rozšíření), Ždánický les, Slavíkovy ostrovy, Labišťata, Dobřany – vojenské cvičiště, Vidnava – lesní komplex a Meandry Jihlavy
- prověření šesti lokalit k doplnění na základě návrhu Koalice pro Naturu 2000 - Hornojířetínská výsypka, Otnice, Poštovní rybník, PR Netřeb, Světlík, Březina
- doplnění předmětů ochrany do 4 stávajících lokalit - Šumava, Hradiště, České Švýcarsko a Beskydy
- doplnění druhů, pro něž dosud v ČR neexistuje lokalita: měkkýš vrkoč Geyerův (*Vertigo geyeri*), vážka páskovec velký (*Cordulegaster heros*) a mech šurpek Rogerův (*Orthotrichum rogeri*).

Komise dopisem ze dne 15. června 2011 uložila ČR, aby doplnila soustavu Natura 2000 v souladu s čl. 4 odst. 1 směrnice o stanovištích v co nejkratším možném termínu na základě výsledků bilaterálního jednání. Vzhledem k tomu, že ČR neučinila potřebné kroky k doplnění národního seznamu, zahájila Komise s Českou republikou dne 9. září 2013 jednání v rámci pilotního řízení EU a vyzvala ČR k podání informací o pokroku doplňování, resp. k předložení harmonogramu, do kdy budou nové lokality vyhlášeny. Na základě odpovědi na zahájení pilotního řízení a následného jednání s Komisí se ČR zavázala doplnit lokality do ledna 2016. **Evropská komise považuje tento termín za závazný a při jeho nedodržení je připravena postoupit případ do další fáze řízení o porušení Smlouvy EU (tzv. infringement).**

Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty vyvolá zejména tvorba souhrnů doporučených opatření pro nově vyhlášené lokality (bude financováno z OPŽP), úprava souhrnů doporučených opatření pro stávající lokality s doplňovaným předmětem ochrany (bude financováno z OPŽP), rozšíření povinnosti vydávání stanovisek orgánů ochrany přírody o vyloučení, resp. nevyloučení vlivu záměrů a koncepcí dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, zvýšení administrativní zátěže státních organizací hospodařících s majetkem státu v souvislosti s žádostí o stanovisko dle § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny a o výjimku ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných území anebo o souhlas.

Dopady na podnikatelské prostředí vyvolá rozšíření povinnosti pořízení stanoviska dle § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny, příp. zajištění hodnocení vlivu, pro nově vyhlášené lokality a pro několik lokalit navržených k vyhlášení jako zvláště chráněné území rozšíření povinnosti žádat o povolení výjimek ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných území či žádost o souhlas.

Dopady na obce a kraje vyvolá vyhlášení 12 zvláště chráněných území pro ochranu některých EVL v kategorii přírodní památka a přírodní rezervace, zajištění managementu pro nové EVL v jejich správní působnosti a sledování jejich stavu, vydávání stanovisek ke koncepcím a záměrům z hlediska vlivu dle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny na předměty ochrany nově vyhlášených EVL a vydávání výjimek ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných území anebo souhlasů.

S ohledem na množství změn (410 příloh) jsou změny v jednotlivých lokalitách provedeny nahrazením celé původní přílohy, nebo (jde-li o zcela novou přílohu) jsou vloženy nové přílohy mezi přílohy stávající. S ohledem na rozsah (mapové přílohy) jsou jednotlivé přílohy zpracovány pro účely legislativního procesu formou hypertextových odkazů ve formátu HTML. Ve Sbírce zákonů bude nařízení vlády publikováno ve standardním formátu, tj. v plném znění jednotlivých příloh. Podrobný přehled jednotlivých změn je uveden v přílohách 1 až 5 k odůvodnění návrhu nařízení vlády.

Průběh meziresortního připomínkového řízení

Meziresortní připomínkové řízení k návrhu nařízení probíhalo ve dnech 8. až 29. července 2015.

Zásadní připomínku vzneslo celkem 19 obligatorních připomínkových míst - 7 ministerstev a ústředních správních úřadů (Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Český báňský úřad, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo obrany a Ministerstvo financí), dále 8 krajů (Jihomoravský, Ústecký, Plzeňský, Moravskoslezský, Jihočeský, Karlovarský, Pardubický a Středočeský k.) a další svazy a unie zařazené mezi obligatorní připomínková místa (Svaz měst a obcí, Svaz průmyslu a dopravy ČR, Unie zaměstnavatelských svazů a Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů).

Konferenční vypořádání připomínek uplatněných v meziresortním připomínkovém řízení proběhlo na jednáních konaných dne 3., 7. a 8. září 2015. Po dalších jednáních na úrovni náměstků **přetrvává celkem 22 rozporů (u 6 nově doplňovaných EVL a u 16 stávajících EVL). Návrh je vládě předkládán s níže uvedenými rozporů:**

1) Vyhlášení nové EVL Porta Bohemica, která navazuje na stávající lokalitu Labské údolí

Návrh na rozšíření lokality Labské údolí po Litoměřice rozporuje **Ministerstvo dopravy, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo zemědělství, Ústecký kraj, Svaz měst a obcí ČR, Svaz průmyslu a dopravy ČR a Unie zaměstnavatelských svazů** z důvodu potenciálního konfliktu se záměrem ke zlepšení plavebních podmínek na toku Labe v podobě výstavby Plavebního stupně Děčín. Záměr na celkové splavnění Labe je součástí Politiky územního rozvoje a je upřesněn v Zásadách územního rozvoje Ústeckého kraje. **Ministerstvo průmyslu a obchodu** rozporuje lokalitu z důvodu křížení s energetickými koridory.

Lokalita Labské údolí ve vymezení od státní hranice po soutok s Ohří u Litoměřic byla navržena již pro první národní seznam v roce 2005, do národního seznamu však byla

zařazena pouze ve zmenšeném vymezení (státní hranice po Děčín) a s redukováným počtem předmětů ochrany. Na potřebu rozšíření této lokality poukazuje opakovaně Evropská komise, a to zejm. z důvodu ochrany lososa obecného a bobra evropského a stanovišť vázaných na vodní tok.

Na základě připomínek v mezirezortním připomínkovém řízení byl návrh upraven do podoby navazující EVL CZ0424141 Porta Bohemica s následujícími předměty ochrany vázanými na vodní tok: losos obecný, bobr evropský a bahnité říční náplavy. Ostatními navrhovanými předměty ochrany jsou suťové lesy, sutě a skalní trávníky. Mezi předměty ochrany nebudou zařazena stanoviště stávající lokality Labské údolí - lužní lesy a vodní makrofytní vegetace a dále druhy modrásek očkovaný a modrásek bahenní a stanoviště makrofyta tekoucích vod.

Ministerstvo životního prostředí považuje upravený návrh za odborně obhajitelnou variantu, jež zajišťuje soulad se směrnicí o stanovištích. Jakákoliv další redukce není z odborného hlediska možná a způsobila by porušení směrnice o stanovištích, která připouští vymezení lokalit pouze na základě odborných kritérií bez zohlednění zájmů jiného charakteru. Ostatní zájmy ekonomické, hospodářské a další musí být zohledněny při ochraně vyhlášené lokality, a to zejména v procesu posuzování vlivů. Vyhlášením nové lokality Porta Bohemica nebude zlepšení plavebních podmínek na řece Labi v předmětném úseku znemožněno. Směrnice o stanovištích poskytuje možnost realizovat i záměry s významně negativním vlivem na lokalitu, pokud je prokázán převažující veřejný zájem na jeho realizaci, neexistuje jiné alternativní řešení a jsou zajištěna adekvátní kompenzační opatření. Takový postup je nicméně na místě až poté, co je v procesu posuzování vlivů záměru jeho významně negativní vliv prokázán; takový výsledek však v tuto chvíli nelze předjímat.

Opakované odmítnutí rozšíření lokality Labské údolí (v předkládané podobě jako EVL Porta Bohemica) do národního seznamu vyvolá s nejvyšší pravděpodobností zahájení řízení o porušení Smlouvy EU s Českou republikou z důvodu porušení směrnice o stanovištích.

2) Vyhlášení nové EVL Louky u Přelouče

Návrh na vyhlášení nové lokality Louky u Přelouče rozporuje **Ministerstvo dopravy, Ministerstvo pro místní rozvoj, Svaz průmyslu a dopravy ČR, Svaz měst a obcí ČR a Pardubický kraj** z důvodu potenciálního konfliktu se záměrem ke zlepšení plavebních podmínek na toku Labe v podobě výstavby Plavebního stupně - Přelouč II. Záměr na celkové splavnění Labe je součástí Politiky územního rozvoje a je upřesněn v Zásadách územního rozvoje Pardubického kraje.

Lokalita Louky u Přelouče zahrnuje lokality Slavíkovy ostrovy a Labišťata, které byly na základě odborných dat navrženy na doplnění do národního seznamu již v roce 2009 v odpovědi na požadavek Evropské komise na zlepšení ochrany dvou druhů modrásků.

Ministerstvo životního prostředí navrhuje zařadit do EVL Louky u Přelouče komplex luk představující vhodné plochy pro zajištění prosperity populací obou druhů. Nová lokalita přispěje ke koherenci soustavy Natura 2000. Podle názoru Ministerstva životního prostředí je realizace zamýšleného záměru plavebního stupně řešitelná v rámci existujících nástrojů ochrany evropsky významných lokalit.

Opakované odmítnutí lokalit Slavíkovy ostrovy a Labišťata (v předkládané podobě jako EVL Louky u Přelouče) do národního seznamu vyvolá s nejvyšší pravděpodobností zahájení řízení o porušení Smlouvy EU s Českou republikou z důvodu porušení směrnice o stanovištích.

3) Vyhlášení nové EVL Kladruby nad Labem

Pardubický kraj s podporou **Ministerstva pro místní rozvoj** požadují redukci vymezení návrhu nové EVL Kladruby nad Labem od břehové hrany Labe z důvodu potenciálního konfliktu s úpravou Labské vodní cesty.

Návrh předkládaný Ministerstvem životního prostředí pro ochranu dvou druhů silně ohrožených brouků (páchník hnědý, lesák rumělkový) vychází z návrhu předkládaného již v roce 2009 a revidované vymezení odráží výsledky monitoringu z několika posledních let. Z hlediska případného konfliktu se záměrem rozšíření Labské vodní cesty je tento střet řešitelný v rámci nástrojů ochrany evropsky významných lokalit. Z odborného hlediska je redukce lokality nepřijatelná. Ministerstvo dopravy, jakožto resort odpovědný za výstavbu vodní cesty připomínku nevzneslo a oddálení hranice EVL od břehové hrany tedy MŽP neshledává odůvodněné.

Rozpor s **Ministerstvem zemědělství** z důvodu územního překryvu s národní kulturní památkou - Národní Hřebčín Kladruby nad Labem, s.p.o., který usiluje o zápis na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO, byl vyřešen sjednáním Dohody o obecných zásadách obnovy a dalšího rozvoje areálu Národního hřebčína v Kladrubech nad Labem mezi Ministerstvem kultury, Ministerstvem zemědělství a Ministerstvem životního prostředí České republiky.

4) Změna stávající EVL Libické luhy, Lžovické tůně, EVL Ohře, EVL Dolní Chrudimka a vyhlášení nové EVL Neratov

Ministerstvo dopravy rozporuje návrh na změnu 4 již vyhlášených EVL, do kterých se doplňuje předmět ochrany dle požadavků Evropské komise, a 1 novou lokalitu, a to z důvodů křížení nebo kontaktu s koridory dopravních cest (silniční, železniční i vodní). Rozpor ze stejného důvodu uplatňuje ve třech případech (EVL Neratov, EVL Dolní Chrudimka a EVL Ohře) také Ministerstvo pro místní rozvoj.

Dle názoru Ministerstva životního prostředí se jedná o konflikty řešitelné, které navíc v případě stávajících lokalit vyplývají z již existující ochrany EVL, příp. jiného typu územní nebo druhové ochrany. Požadavky z hlediska ochrany přírody tak *de facto* nevznikají na základě doplnění, nýbrž jsou vyvolány již platným právním stavem. V žádném z případů nedochází k doplnění předmětu ochrany v místě předpokládaného křížení s koridorem tak, že by byl předmět ochrany budoucím záměrem zásadně ovlivněn a tímto jeho realizaci znemožnil.

Nedoplnění předmětů ochrany do těchto EVL může ohrozit splnění požadavku Evropské komise na doplnění dotčených druhů a stanovišť.

5) Změna stávajících EVL Karlštejn-Koda, EVL Libické luhy, EVL Rečkov, EVL Borkovická blata, EVL Lužnice a Nežárka, EVL Berounka, EVL Kateřinský a Nivní potok, EVL Doupovské hory, EVL Ohře, EVL Želinský meandr, EVL Dolní Chrudimka, EVL Chřiby, EVL Poodří, EVL Horní Malše a vyhlášení nové EVL Porta Bohemica, Velký kopec a Stráně u Kochánek

Ministerstvo průmyslu a obchodu rozporuje návrh 13 existujících evropsky významných lokalit, do kterých se doplňuje předmět ochrany dle požadavků Evropské komise, 1 existující evropsky významnou lokalitu, u níž se pouze mění hranice, a 4 nové lokality z důvodu křížení se stávajícím vedením energetické infrastruktury nebo koridory pro plánované zdvojení této infrastruktury. Rozpor ze stejného důvodu uplatňuje ve dvou případech (EVL Velký kopec, EVL Horní Malše) podporuje také Ministerstvo pro místní rozvoj.

Dle názoru Ministerstva životního prostředí se jedná o konflikty řešitelné, neboť v případě energetické infrastruktury je v praxi ochrana druhů a stanovišť velmi dobře slučitelná. Mezi doplňovanými druhy nejsou žádné, u kterých by hrozilo riziko kolize s nadzemním elektrickým vedením. V případě stávajících lokalit se navíc jedná o konflikty vyplývající zejména z již existující ochrany EVL, příp. jiného typu územní nebo druhové ochrany. Požadavky z hlediska ochrany přírody tak *de facto* nevznikají na základě doplnění, nýbrž jsou vyvolány již platným právním stavem. Některé požadavky Ministerstva průmyslu a obchodu na úpravu hranic se netýkají částí EVL, kde se vyskytují doplňované předměty ochrany a rozpor tak není vyvolán navrhovaným doplňováním, nýbrž stávajícím stavem, který je již součástí platného nařízení vlády o národním seznamu EVL.

Požadavky na úpravu hranice již existujících EVL nelze akceptovat, neboť tyto úpravy musí předem schválit Evropská komise (národní seznam musí evropskému seznamu). Nedoplnění předmětů ochrany do těchto EVL může ohrozit splnění požadavku Evropské komise na doplnění dotčených druhů a stanovišť.

Stávající lokalita **Lužnice a Nežárka** je rovněž rozporována **Jihočeským krajem** z důvodu obav s potenciálním střetem se záměry (mj. dálnice, železnice). V případě této EVL se jedná pouze o technickou úpravu hranic – zarovnání na stávající zvláště chráněné území (změna v řádu jednotek procent rozlohy).

Rozpor týkající se lokality **Kaolínový lom** založený na konfliktu s těžbou kaolinu byl vyřešen návrhem jiného vymezení pod názvem **Stará Červená Voda - lesní komplex**. Návrh této lokality předkládaný Ministerstvem životního prostředí pro ochranu silně ohroženého druhu žaby (kuňka žlutobřichá) vychází z návrhu předkládaného již v rámci předchozího doplnění nařízení v roce 2009 jako lokalita Vidnava – lesní komplex. Návrh lokality pro ochranu tohoto druhu není možné zcela vyřadit, neboť se jedná o jednu z Komisí konkrétně požadovaných lokalit. Vymezení lokality **Stará Červená Voda - lesní komplex** je výsledkem jednání následujících po mezirezortním připomínkovém řízení s MPO a ČBÚ a nebylo tedy součástí připomínkového řízení, ve kterém by se k němu mohly vyjádřit ostatní rezorty, jejichž zájmy by mohly být dotčeny.

6) Změna stávající EVL Heřmanický rybník

Krajský úřad Moravskoslezského kraje požaduje upřesnit územní vymezení EVL tak, aby bylo v souladu s územním vymezením přírodní památky Heřmanický rybník, tj. bez vyhlášeného ochranného pásma, z důvodu kolize území s rozvojovými záměry v oblasti dopravní infrastruktury (zejména s územní rezervou pro vysokorychlostní trať vymezenou Zásadami územního rozvoje Moravskoslezského kraje).

Požadavek na významnou redukci rozlohy EVL nelze akceptovat, neboť veškeré změny podléhají schválení ze strany Evropské komise, a ta schválila úpravu zpřesnění hranice EVL, zahrnující i ochranné pásmo. Požadavek Moravskoslezského kraje byl předložen až v průběhu mezirezortního řízení, kdy je na dojednávání úprav s Evropskou komisí pozdě. Ministerstvo životního prostředí se současně obává, že by tato úprava nemusela být schválena, neboť může vyznívat účelově (redukce EVL kvůli plánovanému záměru).